

תאריך: 14.1.2020
מספרנו: 10010

לכבוד
מר כמיל אבו רוקון
מתאם פעולות הממשלה בשטחים
בפקס: 02-9704704

לכבוד
ד"ר אביחי מנדלבלט
היועץ המשפטי לממשלה
בפקס מס' 02-6467001

לכבוד
מר נפתלי בנט
שר הביטחון
בפקס מס' 03-6976711

שלום רב,

הנדון: ביטול המניעה בדבר כניסת צמיגים לרצועת עזה

הרינו לפנות אליכם בעניין הנדון בדרישה לביטול מידי של המניעה לכניסת צמיגים לרצועת עזה דרך מעבר כרם שלום, והכל כדלקמן:

מבוא

1. מאז חודש אפריל 2018, ישראל מונעת כניסת צמיגים לרצועת עזה דרך מעבר כרם שלום. ההחלטה בדבר מניעת כניסת צמיגים התקבלה בתחילתו של אותו חודש בצורה פתאומית ומפתיעה, זאת, לעמדת ישראל, בעקבות ההפגנות ברצועת עזה שהחלו באותה תקופה. בהתאם לפרסומים בתקשורת ולדיווחים שקיבלנו, ביום 7.4.2018 בוטלה כניסתן של ארבע משאיות הנושאות מכולות צמיגים שהיו אמורות להיכנס יום למחרת לרצועת עזה דרך מעבר כרם שלום (לכתבה באתר החדשות YNET, "אחרי העימותים: ישראל ביטלה כניסת משאיות עם צמיגים", 7.4.2018: <https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-5222667,00.html>).

2. בחודש יולי 2018, התפרסמה "הנחיה בדבר איסור העברת פריטים לרצועת עזה ללא רישיון" של מתאם פעולות הממשלה בשטחים, אשר כללה רשימה של שלושה פריטים "אסורים בהעברה לשטח רצועת עזה דרך המעברים בין רצועת עזה וישראל, אלא ברישיון שניתן מטעם מת"ק עזה". צמיגים נכללו בין אותם פריטים.

3. בהיקשר זה יצוין, כי על אף שלכאורה הנחיה זו אינה מונעת כליל העברת צמיגים לרצועת עזה אלא מחייבת קבלת רישיון בכדי לעשות כן, בפועל ניסיונותיהם של יבואני הצמיגים לקבל אותו רישיון לא צלחו וממשרד התחבורה הפלסטיני נמסר להם כי הדבר אינו אפשרי בשל האיסור הישראלי.

מניעת העברת צמיגים גורמת לנזקים כלכליים ופוגעת בבטיחות התושבים

4. בעקבות החלטה הפתאומית על מניעת ההעברה, יבואני צמיגים רבים ספגו פגיעה כלכלית קשה ביותר והפסדיהם נאמדים במאות אלפי שקלים: צמיגים אשר הוזמנו ונרכשו לא הועברו לרצועה כמתוכנן. הצמיגים מאוחסנים על חשבון היבואנים במחסנים בישראל. בהתאם להערכות, ישראל מחזיקה באלפי צמיגים המיועדים הן לרכבים משפחתיים והן למשאיות וכלים כבדים.

5. בהתאם למידע המצוי אצלנו, מחודש אפריל 2018, ישראל אפשרה כניסת כמה משאיות בודדות הנושאות צמיגים עבור המגזר הציבורי. כמויות אלה רחוקות ביותר מלענות על הדרישה והצורך בשוק הפרטי.

6. בספטמבר 2018 החלה כניסת צמיגים לרצועת עזה ממצרים דרך שער סלאח אלדין. צמיגים אלה סופקו לסוחר אחד בלבד, בכמות מאוד מוגבלות, באיכות ירודה ובמחירים מופרזים מאוד. אותו סוחר הוא אשר מוכר את הצמיגים לשאר בעלי העסקים. בעלי עסקים רבים וצרכנים פרטיים אינם יכולים לרכוש צמיגים, וגם אינם יכולים לבקש ולהזמין סוגים שונים או גדלים שונים של הצמיגים בכדי לענות על הצורך בשוק.

מניעת העברת צמיגים אינה סבירה ואינה מידתית ומפרה את תקנה 43 לתקנות האג

7. למניעת כניסת הצמיגים לרצועת עזה השלכות קשות מאוד על האוכלוסייה האזרחית ברצועת עזה. היא מהווה פגיעה קשה בחייהם, שלמות גופם, כבודם ורכושם של תושבי רצועת עזה ופגיעה קשה ביותר בקניינם ופרנסתם של בעלי העסקים והיבואנים שם. **מניעה גורפת זו חורגת מגדר הסביר ואינה מידתית. בנסיבות אלו, מדובר אף בהפרה של החובה לכבד ולשמור על תקינותם של החיים האזרחיים של האוכלוסייה האזרחית בעזה, חובה המעוגנת בהוראות תקנה 43 לתקנות האג.** להלן נפרט:

8. כידוע, הצמיג הוא אחד האביזרים הבטיחותיים ברכב, אם לא הבטיחותי ביותר. שימוש בצמיג שאינו תקין עלול להיות בעל תוצאות הרוות אסון. משרד התחבורה בישראל מודע היטב לחשיבות נושא הצמיגים, מקים ועדות מקצועיות ומשקיע משאבים רבים בכדי לשדרג את רמת הידע של העוסקים בו (ר' באתר משרד התחבורה, "כללי בטיחות בדרכים - צמיגים, https://www.gov.il/he/Departments/General/tires_safety).

9. מאז המניעה, קיים מחסור כבד בצמיגים ברצועת עזה, ובמיוחד בצמיגים בטיחותיים ואיכותיים אשר יובאו מישראל דרך מעבר כרם שלום. הנהגים נאלצים להשתמש בצמיגים שחוקים ולא תקינים, או להרכיב צמיגים במבנים ויעודים אשר אינם מתאימים לסוג הרכב ולדרישות כפי שנקבעו על ידי יצרן הרכב, דבר אשר עלול לגרום לתאונות דרכים.

10. במהלך שנת 2019, אובחנה עלייה במספר תאונות הדרכים. בשנה זו, דווחו על 3,354 תאונות דרכים, ו-52 מקרי פטירה כתוצאה מתאונות דרכים. בהתאם לדיווחים, חלקם של תאונות אלה הם תוצאה של שימוש בצמיגים לא תקינים (ר' הכתבה בערבית, "נחשפו סיבות הימצאות צמיגים פגומים ברצועת עזה. הנהגים: זה יעלה לנו בחיינו" (תרגום חופשי): <https://www.amad.ps/ar/post/327972>, 16.12.2019).

11. בשל בעיות בצמיגים הישנים והיעדר יכולתם להחליף אותם, מספר רב של בעלי משאיות, מוניות וטרקטורים חקלאיים נאלצו להשבית את השימוש ברכבים, ולהפסיד את מקור הכנסתם. משוער כי המניעה בנדון משפיעה על יכולת עבודתם של 1,500-2,000 עובדים.

12. המניעה הגורפת על כניסת צמיגים מהווה הפרה בוטה לחובותיה של מדינת ישראל אף כפי שהוכרה בבג"ץ 9132/07 אלבסיוני נ' ראש הממשלה (30.1.2008), הקובע את החובות של ישראל הנובעות, בין היתר, משליטתה במעברי הגבול שבינה לבין רצועת עזה. בבג"ץ 5628/08 ענבר נ' אלון פיקוד דרום (9.12.2009) נקבע כי ישראל מחויבת לאפשר את הצרכים ההומניטאריים הבסיסיים של תושבי הרצועה. בשל חשיבות הצמיגים וההשלכות ההרסניות שיש למחסור בהם ושימוש בצמיגים בלתי תקינים, הרי שמדובר במצרך הומניטרי בסיסי.

13. יצוין, כי בשבועות האחרונים מתקבלים דיווחים על נכונות ישראל לשוב ולאפשר כניסת הצמיגים לרצועת עזה, אך זאת תוך הצבת הגבלות קשות על היבואנים מהרצועה. בהתאם לאחת השמועות, בכוונתה של ישראל להקים מנגנון לפיו על כל סוחר שרוצה להכניס צמיגים לעזה מישראל, למסור מספר זהה של צמיגים משומשים לפני כניסת הצמיגים החדשים לעזה, זאת כאשר דמי ההובלה יוטלו על היבואנים.

14. נבהיר כבר עתה כי אין כל הצדקה להטלת תנאים אלה או אחרים לכניסת הצמיגים, מה גם שמדובר בהצעה שאינה ישימה, שכן לא קיימים בידי היבואנים אותו מספר של צמיגים שהם נוהגים לרכוש ואין להם יכולת לאחסן את הצמיגים הישנים. אותו הליך מוצע גם חסר כל הצדקה, והינו מורכב, מסורבל, וכרוך בעלויות כבדות על אותם יבואנים שאין הם יכולים לעמוד בהם. ידועה היטב כי תושבי רצועת עזה נמצאים במצוקת מחייה קשה ובלתי נסבלת ומדובר בניסיון נוסף להוסיף על סבלם ללא כל הצדקה.

15. אשר על כל האמור לעיל, נבקשכם לפעול באופן מידי להורות על ביטול מניעת כניסת הצמיגים לרצועת עזה או כל הנחיה בדבר הגבלת כניסתם, ולאפשר כניסתם ללא כל דיחוי נוסף.

לטיפולכם המהיר, נודה.

בכבוד רב,

מונא חדאד, עו"ד

